

V d
1771

h.

n. 72, 6.

84

ADSPIRANTE NUMINE SAPIENTISSIMO!

MONSTRUM

HUMANUM

VENTRIBUS SINE PROPOR-

TIONE ET MUTILIS

ARTUBUS,

WITTEBERGÆ D. XXX. AUGUSTI,

NATVM,

ANIMO LUSTRANDUM SISTIT IN PUBLICO

PRÆSIDE

M. SIMON. FRIDERICO

FRENZELIO,

AMPLISS. FACULT. PHILOPH. ADJ.

RESPONDENS

TOBIAS SCHEPLER,

Holsatus.

AD DIEM XVI. DECEMBR. ANNO dñi MDCCLXXIV.

IN AUDITORIO MAJORI.

WITTEBERGÆ

TYPIS JOHANNIS WILLKIL

53 36

8

2, 17.

VIRIS

Nobilissimis, Amplissimis pariter ac Experientissimis
DN. DN.

TOBIÆ HEINSIO, Doctori

MEDICO CELEBRATISSIMO, ET CIVITATIS PATRIÆ,
QVÆ COTBUSII LUSATORUM EST, EJUSDEMQUE CIR-
CULI PRACTICO ORDINARIO EXCELLENTIBUS
MERITIS CONSPICUO,

NEC NON

PAULO SCHEUBANO, Docto.

RI MEDICO FAMIGERABILI, ET PRINCIPALIS CIVITA-
TIS SERVESTANÆ PRACTICO ORDINARIO FELICISSI-
MO, GRAVISSIMO,

DOMINIS ET FAUTORIBUS SUIS MAXIMOPERE DEVENERANDIS:

JUXTIM AC

PERREVERENDO CLARISSIMO QVE VIRO,
DOMINO

Ehrenfried BURSCHERO,

Ecclesiæ, quæ Servatori colligitur, in Dyssen / nativâ

HEUSLERIÆ, MATERNÆQVE STIRPIS sede, Synlo / &c.

PASTORI fidelissimo, meritissimo,

DOMINO AC COGNATO SUO ÆTATEM COLENDO,

HAS ASSERTIONES PUBLICAS

NON TAM MORIS, QVAM HONORIS AMORISQ; DEBITI ERGO,

CUM VOTO

PERENNANTIS FELICITATIS CONSUMMATÆ,

NUNCUPAT SACRAS

FRENZELIUS AUCTOR.

Pou Vd 1771 2. (7)

IN NOMINE JESU DEI HOMINIS!
DISSERTATIONIS PRODROMUS.

Vum per fatorum seriem, in ea reservati si-
mus tempora, quæ infinitis nos ab omni parte cin-
gunt periculis, & supremam propemodum mini-
tantur ruinam, cælum non modò horrendas, me-
tumq; incutientes exhibet facies, è longinquo, fu-
tutorum eventuum præfagas, sed & terra nobis
proxima, cum sociâ aqvâ, mala subinde parturire ingreditur, ut u-
traq; agentia in nostram perniciem conspirare videantur. Subeunt
mentem, recentiora ejus rei exempla, & si non insolentiâ suâ singu-
la tenent animum, virtute tamen quâdam tacitâ occupant universa.
Non repetemus altius pristinas COELI formas, quas memoriæ pro-
diderunt præcipui PLINIUS l. II. c. 57. SENECA *qvæst. natur.* PHILIP.
MELANCHT. II. *Meteoror.* plurima ostenta aerea in Germaniâ esse
visa ab anno. 1524. ad 1548. referens, SNELLIUS *lib. de Cometâ* anni
1618. narrans, circa id temporis à Batavis Amorsfortii ac alibi, & qui-
dem haud altè supra ipsa culmina tectorum, visa tormenta, tubas,
felopetorum displusiones, castrorum metationes atq; alia id genus
quam plurima: quæ adeò, priusquam clasfis Hispanica nostro & Bri-
tannico Oceano, instar Xerxis cujusdam, vincla & virgas injectura
videretur, anno 1588. meminisse se admodum puerum, à notis & fa-
miliaribus audivisse, visos Amstelodami in ipso aere, paulo ante so-
lis occasum, navium conflictus maritimos ac impressiones hostiles,
multis hominum millibus inspectantibus. Similium recordatur o-
stentorum in Belgio *Cornel: à Lapid: in comment: super c. V. l. II. Mac-
cab.* Insistunt horum Scriptorum vestigiis MAIOLUS *continuatus*
tom. II. coll. 4. Job. JONSTON: Cl. III. *Thaumat. c. ult.* post alia quam
plurima, ex *Mercurio Gallo-Belgio*, memorans, anno 1627. duos in Po-
meraniâ visos confligere exercitus, Septentrionalem evasisse victo-
re n, eumq; procedentem secutam esse trabem igneam: Ac Anno 1629.
Mense Martio, duas in Misniâ in infimâ aeris regione concurrisse aci-

A

es, ita

(7)

es, ita formatas, ut videri vultus & ora potuerint, fusius hæc deducente *Cass. SCHOTTO, in Phys. Curios. L. VI. Mirab. c. 1. p. 745 seqq.* qui mentionē subinde injicit, phantasmatis recentioris, ante Turcarum ingentem exercitum, visi anno 1661. sub formā acinacum flammantium, Luna curvata in cornua, ac aliarum stellarum, iconismo expressā: Et nostro cum maxime obversatur etiam nū animo species memorandi, in Polonia Posonii, intra & extra urbem, ultra octo milliarium spatium, anni elapsi 1673. d. III. Octobr. conspecti ostenti, quo illucescente die, duo ordinati sibiq; oppositi exercitus apparuerunt, audito insimul fragore armorum & tormentorum tonitru, usq; dum ab ortu solis positus exercitus cesserit quasi, ac primum disparuerit: Ad finem hujus spectaculi supra dictam urbem ascendit igneus globus ingens, in auras tandem abiens: Similem vidit globum meteoricum anno 1641. d. 15. Septembr. Marchia, utraq; Lusatia & his affinis terra, quo de *B. Mart. HE NSIUS, celebris Francofurtanus Theologus, in Academia Viadrinā edisseruit publicè.* In quibus formandis aereis ostentis Omnipotentis occupari digitum, quis sanæ rationis inficias ibit tenerè? quis impiam illam & Christiano nomine indignam probabit vocem Belgæ illius Erycii Puteani, inqvientis: *Si quid cælum ostendit, cujus causa occulta sit, statim novas erumnas & calamitates denunciari autumant, quæ admiranda sunt, perversa tristitiæ dulcedo timenda facit, omnis ab ignorantia metus est: & ipsos cometas læta luminis omina interpretantis.* Conf. *Deiæ Thearchie in comparabilis B. DANNHAUERI.*

Qvale verò monstrum dederit ante hos duodecim annos, & quod excurrit MARE, omnibus & peritissimis rerum physicarum imò exterarum ignotum, exhibitum fuit in imagine, & sequentibus delineatum verbis: *Das Meerwunder ist in Holland zwischen Schevelingen und Catwic auf der See gefangen / worauf es drey Stunden gelebet / und hat sich in Fange wundergrausam gestellet / biß man es mit einem Bosshacken in Leib gehauen und fest gehalten. Es ist ohn gefehr drey und einen halben Fußlang / hat ein gar wunderliches Haupt / und auf denselben einen achtkandigen Stern / bey nahe eines Fußeslang: auf dem Sterne stehen hin und wieder gar viel Knöp-*

Knöpfchen/ mit einer kleinen Krone umbfast/ und wie der Fisch noch gelebet/ so haben die Knöpfchen als kleine Spiegel geschimmert. Aus dem Stern gehet ein Adler Schnabel/ welcher kan auf und zugethan werdē. Unten hat es einē Rüssel an stat des Mundes/ wie ein Schwein un eine zunge darinnen. Zwischen dem Rüssel un dem Stern stehen die Augen/ welche bey dem Leben des Fisches so schrecklich anzusehen gewesen/ daß man sich entsetzen mußten/ wann man sie angesehen; Nach dem sie/ so in der größe der Augen eines kalbes waren/ ausgenommen/ hat sichs befunden/ das das innerste des Augapfels die Gestalt und ansehen einer Perlen gehabt: Unter dem Sterne/ oder vorn auf dem Haupte/ gehen aus zwey lange Arme/ ohn gefehr zwey Finger breit: Es hat zwey Derter/ dadurch es Speise zu sich nimmet/ und hat keinen Ausgang: In dessen Leib ist kein Gedärme/ sondern lauter Fett und Leber gewesen/ u. s. f.

Verum cum in praesens TERRAM respiciamus maximè, e-
jusq; incolas, ferax ea nostrâ ætate satis monstrorum. Ut sicco præ-
terea pede monstrum brutum, editum nuper in *Lusatia inferiori*
DREPCOVIAE, ARGENTORATUM elapso anno 1672. d. XVII.
Martii, enati monstri humani præbuit iconismū, hæc subjunctâ de-
finitione: Diese Mißgeburt hatte zwey Köpfe/ der rechte war gröf-
ser/ als der lincke/ vier Arme/ zwey waren zwischen den Köpfen bis
an die hände zusammen gewachsen/ die andern zween hiengen auf je-
der Seiten herunter an den Schultern: Der unterleib mit Füßen
waren ganz natürlich. In eröfnung hat man zwey Herzen in einer
Herz-Kammer gefunden/ deren das lincke noch einmahl so groß/ als
das rechte war: Die Zunge mit der Luströhre sind auch doppelt
gewesen/ auch der Magen und das Gedärme/ welches doch endlich
bey dem Anfang des intestini coli in einander gieng. Die Leber war
zwar einfach/ aber so groß/ daß sie die ganze breite des Leibes anfülle-
te: Auch nur ein Milz/ zwey Nieren/ aber sehr gros/ eine Blasz/ und
ein männlich Gemächt. Nunc exempla ab exteris petita haud
suppetunt, ipsa hæc WITTEBERGA SAXONUM proprium
sibi ac peculiare hodie exhibet spectandum, MONSTRUM HU-
MANUM, admirandum experientissimis etiam naturæ Con-
sultis, quod in præsentis, adspirante Numine propitio, erudito sisti-
mus orbi.

DISSERTATIONIS CAPUTI.
EXEMPLUM CASUS,
ALIIS INSIMUL EXEMPLIS
ILLUSTRATUM.

Natus est anno corrente M DC LXXIV. die
XXX. August. horâ V. matutinâ, hic Witten-
bergæ Saxonum, infans sexûs masculini, pa-
tre plusquam sexagenario Johann Webero,
matre XXVIII. annorum, expers vitæ,
cujus ventres omni propemodum destitue-
bantur proportione ac artus perfectione. Quantitas uni-
versa corpuseuli hujus finiebatur forte quadrante ulnæ unâ
cum dimidio, sive tribus palmis vulgaribus, totidemq; digi-
tis transversis. Caput fermè integrum complebat quadran-
tem, dempto duorum digitorum intervallo, sive duos pal-
mos. Reliquum spatii thoraci nimium exiguo, ac abdo-
mini remanebat, adeo, ut supremi ventris longitudo major
extiterit longitudine ventris medii & infimi. Erat præter-
ea infans faciei prolixæ, oris angusti, nasi brevis ac obtusi.
In artubus major occurrerat defectus: Totius manus vi-
cem ab utroq; latere supplebat, exigua pars carnis, à sca-
pulis incipiens, & deficiente cubito, mox desinens in ma-
num parvam, digitis suis præditam: Pari ratione totum
pedem absolvit pars exigua carnis à natibus incipiens,
femoris initium dans, sine tibiâ, mox desinens
in pedem parvum, digitis suis præ-
ditum.

S. J. En

N! adumbratum monstrum, quod publicorum artis
 Medicæ Doctorum oculis iudicioq; fuit expositum.
 Grata veneror mente, quæ benevola mihi impertivit
 manus celeberrimi nostri seculi sculapii, D. SENNER-
 TI, Patroni mei ætatem de venerandi, sub hoc verbo-
 rum Schemate: *Ventres, æquidem omnes tres adfuerunt; verum quan-
 titate differentes: Supremus seu caput magnitudine duos reliquos
 longè superavit. Ossa ejus in parte anteriore, uti os frontis & ossa
 syncipitis sat firma ac dura fuerunt, in posteriore verò os occipitis mol-
 le & nondum rectè elaboratum, ac proinde facili negotio digitis move-
 ri ac comprimi potuit. In facie nulla apparuit deformitas, excepto na-
 so, quæ compressus fuit. Medius venter s. thorax, omnium minimus
 extitit, crassitiem pollicis non excedens, atq; ex papillis potissimum di-
 gnoscendus. Infimus venter s. abdomen satis crassum, totum ferme
 truncum constituens. Collum valde angustum, ac ferè nullum. Ma-
 ximus defectus deprehensus in artubus; Etenim præter manus cum
 suis digitis & portionem humeri, cui manus annexæ fuerunt, ut & pe-
 des cum suis digitis & portionem femoris, cui planta pedum affixæ, ni-
 hil observatum; deficientibus hinc toto cubito cum maximâ parte hu-
 meri, & tota tibiâ cum maximâ parte femoris. Ossa in istâ portione
 humeri & femoris non dura fuere, sed flexilia instar cartilaginis. An
 & defectus quidam adfuerit in partibus Cavitationum internis, ut & in
 numero costarum ac vertebrarum colli, thoracis, lumborum, dici
 non potest, cum infans ad sectionem non admissus.*

II. Quibus subjungo Excell. D. LOSSII, Doctoris Medicæ
 publici, Fautoris mei maximoperè colendi, literas: *Quantū ex cor-
 poris externa structurâ potui cognoscere, iudico, fuisse monstrum sine
 articulatione, non tamen uti communiter sermo est, ἀπόσπαστον. Siqui-
 dem quod artus concernit, nulla in illis erat articulatio, dum & cu-
 bitus & genua deerant. Nec ipsa manus & pedes, ut ut distinctis digi-
 tis formata, per articulos coherebant. Adnatæ erant manus exigua
 dorso, & pedes femori, ita tamen, ut ossa consuetæ deessent, & nihilo-
 minus interstitium cartilagosum non penitus flexile & duriusculum
 adesset. In ventre infimo nihil peculiare notavi, quo natura aber-
 raverit. In thorace videbantur desiderari costæ; nam dum digitis*

eboracem constringebam, cedebant omnia digitis. Siquidem & dubium fuit de vertebra dorsi, dum in spinâ dorsi mollia omnia, & facile comprimebantur. Sed circa scapularum regionem fulcimenti loco erat nihilominus aliquid durioris materiae, quod pro non satis confirmato osse, vel cartilagine habui. Caput mirâ magnitudine intumuerat, à serosâ colluvie intus contentâ, quæ compressioni cedebat, & per nares effluebat. Ossa syncipitis, quoad utramq; laminam ut & occipitis satis manifestè deprehendebantur. Sed propter defectum suturarum divulsa, ut occiput retro pendulum fuerit. Ceteroquin omnia satis erant in facie conformata, præterquam quod tuberculum nasi osseum unâ cum osse ethmoide & sphennoide, imò quantum digitis exploravi, tota superior maxilla cartilaginosa fuerit. Adeò in omnibus articulationibus natura aberraverat, ut etiam inferiores maxillas movere non potuerim.

III. Ita verò monstrū hoc primo statim intuitu ob insignē suā ac insolitā deformitatē spectatōrē in sui rapuit admirationem, & specie extrernâ luculentum iniecit discrimen inter corpus humanum ad naturæ normam efformatum, & præter hujus institutum deformatum. Nulli quidem seculo, nulli hominum ætati defuere monstra, de quibus præter HIPPOCRATEM & ARISTOTEL. SCHENKIUS in *Historia de Monstr.* Ulysses ALDROVANDUS in *Historia monstrorum*, Fortunius LICETUS in *Historiâ Monstror.* Martinus WEINRICHIUS de *ortu Monstrorum*, Christoph. IRENEUS de *Monstris*, STENGELIUS in *Lib. de monstris & monstrosis*, SCHOTTUS in *Physicâ, curiosa*, valde vestigia legens SCHENKII. Huic tamen per omnia similem dari, dubitamus haut injuriâ.

IV. Simile quoad brachia dedit æque hæc ipsa WITTEBERGA, recensente ante laudato B. HEINSIO in *Disput. citatâ §. 68. his verbis*: Wittebergæ hoc anno, 1641. Mense Julio, Ministri Academici conjux non ita multo post mariti obitum, geminum partum foemineum edidit, ubi puella altera ut debuit rectè conformata fuit, altera verò tristiciori adspectu lacinias exhibuit verius, quàm hominem repræsentarit. Loco capitis & colli, quæ desiderabantur, non parva informis carnis massa conspiciebatur, quæ lineamenta quædam faciei humanæ, quando explicabatur, adumbrabat, sinistro brachio deficiente, dextri vice massulam carneam dimidium

medium digitum longam & crassam habuit, quæ in extremitate fin-
debatur quasi in digitos. Inferior pars integra fuit, nisi quod pe-
dum digiti non omnes adessent, & qui aderant, imperfecti es-
sent &c.

V. Non excurram temerè in amplissimum illorum exemplo-
rum campum, quibus nulla fuere brachia nulli pedes. Congessit
eorum penè multa SCHOTTUS L.C. *Cap. VII. p. 677. seqq.* & fuit
hic Witteberge locisq; vicinis ante viginti fortè annorum spatium,
homo minoris staturæ, manibus à nativitate puncto destitutus, qui
tamen beneficio pedum pennas scriptorias cultello adaptare, ele-
gantem scripturam formare, pingere ex arte, explodere bombardas,
aliaq; præstare officia valuit: Non absimilis illi *Thoma SCHWEI-*
CKERO, literas pingenti pedibus, apud J. C. SCHENKIUM *in hist.*
Monstr Et propiò nostro accedere videtur instituto, quod ALDRO-
VANDUS literis consignavit *de Adolescente Bononiensi*, anno 1640
vivente, cui brachium dextrum in cubito terminabatur, ubi rudi-
menta quædam digitorum & ungvium apparebant. Eodem anno
& loco, teste eodem, uxor cujusdam fabri lignarii enixa est puel-
lum integris omnibus membris, præter sinistrum brachium, quod in
cubito desinebat, ubi similiter rudimenta confusa digitorum &
ungvium conspiciebantur.

VI. Habito verò respectu ad *pedes monstrosos*, in partes no-
stras vocamus denuò SCHENCKIUM, referentem anno 1597. na-
tum esse Coloniae in Germaniâ infantem, qui bene compacta ha-
bebat corporis membra, nisi quod femora pedesq; ab imo ventre
usq; ad extremitatem pedum coaluerant, digitis pedis sinistri o-
mninò deficientibus, quorum loco regioni calcis ejusdem pedis
sinistri massa quædam carnis adhærebat.

CAPUT II. PHYSICUM DE MONSTRO IUDICIUM.

§. I.

ENI formam externam *Monstri Saxonici*, versantem, circa con-
stitutionem ventrum & artuum, & peccantem non minus in
quantitatis continue & discrete excessu, quàm defectu. In Excessu,
ob vastitatem ventris supremi, cujus respectu nomen sibi vindicat
Mega-

Megacephali, imò juxta nonnullos Hydrocephali; nec non infimi, omni ferè thorace excluso. In defectu potissimum ob absentiam cubiti in manu, pariter ac tibiæ in pede. De structura viscerum, partiumq; internarum pariter ac ossium fabricâ, ob denegatam anatomen, certi quid definire ac pronunciare, nobis haud integrum.

II. Deformitatis hujus insignis ac universum fermè puelluli corpusculum occupantis, daturi causas, præsupponimus non immeritò, ex communi naturæ Interpretum mente, *monstruositatis causam esse vel efficientem vel materiale*. Efficientem easq; proximam, non constituimus Deum, nec Diabolum, aut siderum influxum, imò nec naturam sibi relictam, sed deficientem ac aberrantem. Materiale s. subjectivam, semen & sanguinem menstruum.

III. Causa igitur monstri hujus, sive rectius monstruositatis, non est Deus, causa illa prima corporum naturalium, & universalis, quæ nullum effectum determinat; Ens illud summè perfectum, bonum, sapiens, potens, quod in agendo deficere nullâ ratione potest: Monstrum verò formaliter non est effectus, sed defectus; Autor ordinis sanctissimus, qui in singulis justum amat ordinem, τὰ ζῷα in monstro mera ἀταξία. Concurrit quidē Deus, seu causa prima ac universalis, ad actionem causæ secundæ & particularis, quæ talem, materialiter spectatâ, in producendo effectū naturali: Non tamen ad actionis hujus inordinationem & causæ secundæ exorbitationem, in producendo defectu sive ἀταξία, effectui naturali adherente: Quin potius habet sese ad hanc tum permissivè, naturam sustentando & potentiam agendi largiendo, tum directivè, actionem ad certum finem dirigendo, quatenus defectibus statuit modum, pro infinitâ suâ sapientiâ, eosq; dirigit ad demonstrandam potentia suæ & justitiæ, adversus humanas labe, gloriam, & denuncianda futura imminentiâ.

IV. Nec Demon, juratus ille ac infensissimus totius generis humani hostis, hujus accusandus deformitatis: Etsi enim perpetuo flagret odio adversus nos, vereq; æstuet nocendi libidine, ut, nisi (loquor cum Megalandro nostro IUTHERO) providentiâ Dei certis semper cancellis Satanae includeret furorem, nec pisces ulli in aquis, nec grano in agris, nec vini gutta aut cerevisiæ in cellis, nec frusto carnis in ollis parceret, nulliq; corporis membro integra constaret
sani-

sanitas; Imò eodem prosequitur affectu ipsos Embryones, quem explicant exempla tragica; inter alia illud à Phiippo MELANCHT. Lib. 2. Phys. p. 294. adductum his: *Ante bellum Germanicum, quod Carolus Imperator adversus Ducem Saxonie & fœderatos gessit, natus est infans in pago quodam Francorum, cui exempto ex alvo matris culter jacuit in ventre, eminens cuspide extra ventrem, qui & paulatim factâ suppuratione extractus est. Omnes judicaruut bellum civile significari. Nec potest hic physica causa reddi. Unde enim culter insertus fuisset alvo Matris? Sed Diabolicis prestigiis culter ventri infantis infixus est, ad significandas mutuas cedes civium, qui veluti in viscera sua ferrum postea strinxerunt.* Finita tamen est Spiritus hujus potentia ac limitata: Non infinita & absoluta. Potens est, longèq; potentior cæteris creaturis, non omnipotens, qui, sicuti non nisi ex permissione divinâ filiis sancti illius ad exemplum patientiæ dati Viri, funestam inferre cladem valuit, ita nec ex se foetus in utero materno suâ aggredi potentiâ, valet.

V. Multò minus *influxum stellarum* in istam influxisse deformitatem, asserimus. Non nescii, *Conimbricenses* Lib. 2. Phys. c. 9. quæst. 4. artic. 3. pronunciare, *astra secundum diversos intuitus, interdum ad hæc aut illa monstra generanda, sublunares promovere causas*: Intuitus verò fausti perhibentur conjunctio, sextilis & trigonus: infauti, quadratus & oppositio: cum his faciunt, *Antonius MIZALDUS* memorab. Centuriâ IV. p. 85. ex Lemnio loquens: *Qui quarta Lunâ, silentiq; sidere, & quarto ab ejusdem coitu cum Sole, mulierum subigunt, si ex eo congressu illa concipiat, inauspicata vitæ principia fœtui non solum conciliabit, sed & in agendis rebus ei infelicem plerumq; successum, informabit*: *MAGIRUS* Lib. I. Phys. c. 3. inquit: *Non rarò peccat natura ob aliquem adspæctum & constellationem Cælorum contrariam fœtui generando.* *ALSTEDIUS* in Encyclopædiâ lib. 17. parte 4. c. 10. p. 1099. & *SCHOTTUS* l. c. lib. 5. Mirabil. c. 27. p. 722. dicens: *Sidera ut in fœtibus probè efformandis, ita in iis deformandis vim maximam habere, is solum negabit, qui eorundem in sublunaria efficaciam negat*: Probaturus mentem exemplo à *STENGELIO* lib. de Monstris c. 5. §. 6. dato de juvene, *Hale* in Tyroli, cætera egregio, in ventre verò mirabiliter monstroso: *Crescente enim lunâ, illi quoddam taurinum ibi excrevit caput, non sine cornibus, ut*

B

caligæ

caligæ illius nequaquã satis potuerint constringi. Quã de causã, semper crescente lunã domi se continuit; decrescente autem eãdem, quia & monstrum decrescens sese intra viscera revocavit, aut detumuit potius, foràs prodijat, Zonã jam arctiore. Quod & in alio juvene Ingolstadii videre fuit, cui itidem semper lunã auctiore, altera maxillarum, atq; labra oris in immensum turgescabant; Lunã autem lumen amittente, redibat clementior forma. Quod ergò Luna fecit in his jam natis, atq; auctis, utiq; factitare cœpit in iisdem adhuc materno utero conclusis. Et si Lunæ tantam attribuimus efficaciam, cur cætero siderum cœtui eam denegabimus? Verùm monstrosa ferè consequentia SCHOTTI ab influxu indeterminato ad determinatum, à mediato ad immediatum: stellæ sunt causæ universales & remotæ in producendo corpore humano, influentes indeterminatè & mediatè, non particulares & proximæ, quæ tantùm effectum determinant & specificant. Fœtus hæ nec efformare nec deformare valent, nec unquam sanctum formationis moluntur opus, quod solius est virtutis formatricis: influunt in temperamentum & humores, pro suã virtute, eos augentes, minuentes, moventes. Sicuti igitur lunã crescente, crescunt in ossibus medullæ, in capitibus cerebella, in corporibus humores, Lunã decrescente diminuuntur ista: ita morbi, vulnera, tubera, imò partes monstrosæ excedentes, lunæ humorum Dominæ, dominium quàm maximè sentiunt: Longè diversa est operatio stellarum, facta tantùm *immediatione virtutis*, à formatione corporis organici, quæ requirit influxum facultatis procreatricis, concurrentis *immediatione suppositi*.

VI. Deniq; nec *natura ut sic*, vel *sibi relicta* ista tribuenda deformitas, cùm *opus naturæ sit opus intelligentiæ non errantis*, id est Numinis Sapientissimi: opus naturæ dico, *ἔργον* seu effectus, non *πάρεργον* seu defectus: Natura intendit non nisi optimum ac perfectum, *directè ac intentione primariã*, juxta mentem B. SPERLINGII in *inst. quæst. 14. super hoc caput*, quã, positis omnibus ad finem consequendum ritè influentibus causis, finem intentum consequitur: Monstrum autè producit *intentione secundariã*, quã, negatis ad finem consequendum mediis, operatur non ut debet, sed ut potest, suoq; fine excidit. Si enim perfectum consequi nequit, dat imperfectum:

Si

Si non ἐργον, καὶ πρὸς ἐργον: Antequam nullum edat effectum, cum defectu effectum producit. Nostra facimus verba LAURENTII Anat. Hist. lib. VIII. quest. 13. inqvientis: *depravatum conceptū plerumq; molitur natura potius, quàm nullum, quia eternitatis & speciei propaganda tam avida est, tamq; sui diligens, ut aliquid etiam imperfectum & natura nostra noxium creare malit, quàm nihil.*

VII. Remanet *monstrositatis hujus, causa proxima efficiens, rectius deficiens, ipsa natura aberrās, cujus habenda ratio præviā conceptione, in formatione, nutritione, motu & partu. In conceptione, præsupponitur semen ex sanguine ortum, in vasis spermaticis præparatum, per parastatas elaboratum, ac à testibus ad naturæ usum perfectum, cujus partes crassiores, è crassiori sanguinis substantiâ, per venas, subtiliores, è subtiliori, per arterias profluunt: Non obstante, Gualt: CHARLETON Exerc. Phys. anat. 10. testibus quidem vim ἀεργατοποίησιν concedere, negare verò, semen produci ex sanguine, asserereq; ex adverso, ex materiâ multò svaviori, quæ per nervos elicatur, produci. Ejusdem mentis est GLISSON. Lib. Anat. hepatis c. 45. statuens, arterias nusquam canalem nervosum seu seminalem ingredi, in eumq; effundere sanguinem, sed nervos liquorem quendam, spermati condendo præbere utilem. WHARTON. de Gland. c. 29. arterias ad testes spirituosum referre sanguinem admittit, haud tamen eam sufficere materiam, sed arterias modò ignobiliorem, nervos autem nobilissimam, virtute plasticâ imbutam, dare partem. GVIFFARTUS de proximâ lactis materiâ cap. 2. asserit, vasa spermatica & testes in rubro dealbando sanguine, parum, imò ne vix quidem laborare. HARVÆUS autem non modò venas materiam huic operi seminis conficiendi suppeditare, negat, sed & generationis omnium animalium principium remotum sanguinem maternum, proximum verò humidum primogenium, colliqvamento crySTALLINO, quod in ovo reperitur, absolutè respondens, constituit, auram tantum requirens, & contagiū quoddam à semine communicatum, quò uterus reddatur foecundus, ita, ut semen sit solūm ὄχνηα, vehiculum virtutis & potentiae hujus auræ; cæterum semen muliebri non concurrat ad conceptum κατ' ὄγκον, nec κατὰ δύναμιν, neq; viri semen in substantiam partis factum vel incipientis, vel componentis abeat. V. de Gener. animal. Exerc. XXXII. Habeat sibi proprium*

prium illum ingenii foetum *Harvæus* de foetu: concessit natura mari ac foeminae vasa semen præparantia, venas atq; arterias, perficientia testes, deferentia seu ejaculatoria, eo fine, ut generent, ceu causæ foetivæ, stantes pro unâ, unâ gaudentes facultate generatrice: Miscendû utriusq; semen legitimè, in utero benè disposito, ceu loco natali: Si enim genitura, pronunciante HIPPOCRATE *Lib.20. de eâdem*, ab utroq; parente profecta, in mulieris utero manserit, primùm quidem miscetur: Fovendum ab utero non minus proprium & domesticum, quàm extrinsecus communicatum semen, osculo contracto ac arctissimè clauso, quantitate justum & sufficiens, non excedens, non deficiens: Ex illo enim monstra fiunt de facili in magnitudine & numero excedentia, ut caput immane, duo capita, quatuor brachia: Ex hoc monstra in magnitudine & numero deficientia, ut caput parvum totiq; corpori improportionatum, manus brevior alterâ, infantes absq; brachiis & pedibus, loquor cum *ipso* B. SPERLINGIO *ex Inst. Lib. I. c. IX. qvæst. 13. & Disput. de Monstris Anno 1629. habitâ. §. 62.* Mutandum tandem semen, ceu corpus quoddam heterogeneum, in ossa, cartilagineas, arterias, venas, nervos, cæterasq; corporis partes integrantes.

IIX. *Facta* quippe conceptione, sequitur justo ordine *formatio corporis*: Neq; enim natura moras neçtit, aut otiosa ferias agit, sed negotiosa maximè à primo molimine, divina illa sancti hujus operis architectrix, Conditoris sui æmula. In semine misto miras adornat dispositiones ac ordinationes, secretiones, concretiones, densationes, rarefactiones, contractiones. Continuus hic intercedit contractus inter *agens & patiens*: *Patiens* est semen maris ac foemine: *Agens*, ceu principium quod, est anima, per traducem à parentibus foetui communicata: *Principium quo* est vis plastica sive *formatrix*, procreatrici inserviens, & semen, ceu materiam transeuntem immutans, quo respectu dispescitur in *ossificam, membranicam, nervificam, venificam, carnificam, &c.* ac omnia adeò membra efformans, quantitatem illis, figuram, situm, aliaq; necessaria tribuens. Hinc ALSTEDIUS *Encyclopæd. Lib. 13. parte 6. c. 6.* formationem subdividit in alterationem seminis, membrorum delineationem & elaborationem sive perfectionem singulorum membrorum. In divino hęc formationis
opere

opere vis plastica è partibus crassioribus, membranas foetum ambientes effingit, tenuiores ac nobiliores intro recondit, & ad usus praestantiores ac nobiliores reservat, ab imperfecto ad perfectum ubique procedens. Quâ de re B. SPERLING, in *Tract. de Format. homin. in utero cap. 5. p. 86. seqq.* formationem dividit in *primam*, quæ est membranarum, interiorum & nobiliorem seminis partem, instar corticis concludentium, productio, quales sunt *Chorion & Amnios*, facientes prope modum partum secundum, & dictæ secunda vel secundina: Et *secundam*, quæ est foetus ipsius elaboratio: Ea que est primum *imperfecta*, quæ est partium omnium à capite ad calcem rudis adumbratio: post *perfecta*, quæ est distincta membrorum elaboratio & consummatio. Hoc à naturâ sapienti observato formationis ordine: primum membranæ semen obvallantes & quatuor vasa efformantur umbilicalia: Post membrorum omnium rudis fit delineatio, quæ septimo à cõceptione die absolvitur, ubi ex solo semine, nullo in confortium sumto sanguine, tres bullæ, ceu cerebri, cordis & hepatis rudimenta, nec non venarum, arteriarum, nervorum, brachiorum, pedum, omniumq; partium prima ducuntur stamina; tandem partes singulæ ex concursu sanguinis materni, per venam umbilicalem perfectius elaborantur, ac augentur, in foeminis die quadragesimo, in masculis trigesimo: per hunc deniq; consequitur perfectionem suam caro viscerum, musculorum ac peculiaris cujuslibet partis, quæ in masculis non antè tertium, in foemellis non ante quartum mensem absolvitur. Hæ sunt in utero materno ætates, quas HIPPOCRATES quatuor distinxit temporibus: Primum appellat *γούνη*, quo seminis species præpollet, ubi nihil præter semina coagulata & crustulâ obducta, cernitur. Secundum vocat *κύνια*, quo rudis partium adumbratio, & moles carnea perspicua est. Tertium *ἐμβρυον*, quo spermaticæ & carnosæ partes melius elaboratæ sunt. Quartum *παιδίον*, quo partium omnium discretio perfecta est. Eminent tunc caput, arx sensuum & rationis, cui subjectum pectus, sub quo prominet abdomen, singuli ventres propriis gaudent partibus, similaribus & dissimilaribus: panduntur brachia & propendent pedes. En! absolutissimam corporis humani fabricam & structuram admirandam.

IX. *Formatione istâ ad leges naturæ absolutâ, infans incipit nutriri in utero sanguine materno, qui post trigessimum diem primum affluere perhibetur. E sanguine enim concresecunt non tantum omnis generis carnes, sed & foetus nutritur, ac augetur, cum finis sanguinis hujus non minus sit perfectio carniû, quam nutritio ac auctio totius. Quid, quod in communi è quocunq; sanguine humano, eluendo eum aqua tepidâ & comprimendo, massas carneas generari posse, referat D. KERGER. in Lib. de ferment. p. 59. Ut adeo foetus non à primis conceptionis diebus nutriatur, sed elaboratis jamdum partibus solidioribus. Faciunt in hanc rem verba LAURENTII, quæ habet Lib. 8. c. 6. inquit: prior illa foetus vita primis post conceptum diebus simplicissima est, & sine nutritu perficitur; quid enim nutritione opus, ubi nullus partium exhaustus? ipse suo se calore & spiritu insito satis fovet conceptus: postquam verò discretæ & delineatæ sint partes, statim & nutriri & augeri incipit embryo. Sanguinem hunc non ore trahit foetus, quod clausum, nec ullis aliis junctum vasis, sed per venam umbilicalem, postmodum, deferendum ad epar, ac ex hoc ad cunctas corporis partes, sine ullâ chylificatione & sanguificatione. Naturalem hanc actionem sequitur vitalis, quâ spiritus vitales per arterias umbilicales accipit à matre foetus: Sicuti enim per venam umbilicalem communicatur sanguis crassior, ad nutrimentum & augmentum faciens: ita per arteriam umbilicalem sanguis subtilior, vitalibus præditus spiritibus, ad continuandam vitam. Illustrant mentem dicta BURSERI Professoris Academiae Soranæ in Introd. ad Scient. Nat. l. 3. c. 7. p. 138. sequentia: Conditæ sunt arteria umbilicalis non sine numerosa ramorum sobole, qui uteri lateribus affixi prolestant inde & combibunt sanguinem arteriosum, cum admisto spiritu vitali, eumq; transmittunt per umbilicum ad foetus arterias Iliacas, (quibus arteria umbilicalis, inibi bipartita utrinq; implantatur) ut inde per universum corpusculum dispensetur. Vitalem deniq; actionem concomitatur animalis: Naturalis quippe perficitur naturalibus, vitalis vitalibus, animalis animalibus Spiritibus: Naturalis per venam umbilicalem, vitalis per arterias umbilicales, animalis deniq; spiritus è spiritu vitali ac aëre trahitur, & per nervos ad sensus & motum sustinendos dispergitur. Equidem in foetu nullus videtur esse aëris locus, nulla nervorum foetus ac uteri communio, sicuti venarum ac arteriarum: quæ res BURSERUM*

L.C. p. 142. eò adegit, ut spiritu animali ad sensum & motum opus
haud esse, statuerit, imo talem prorsus negarit spiritum. Ac
succurrit hærenti *beatus noster Nature interpret L. c. p. 172.* asserens,
eandem spirituum animalium in fœtu generationem esse, quam in
infantibus jam editis, ubi in cerebro formantur, & per nervos di-
stribuuntur. Neq; deesse materiã geminã, aërem & spiritum vitalem;
Tantillũ enim aëris facile suppeditare transpirationẽ. Et spiritu vi-
talis aditũ quid vetet? Diffusus hic per totũ corpus, nullibi inclusus,
nullibi exclusus. Per hunc spiritum fit sensatio, fit motus, qui ex
communi sententiã, mense tertio accidit in maribus, quarto in
fœminis.

X. Formatã nunc justè totã corporis mole in utero, nutritis
ejusdem partibus ac augmentatis, & transactã ad eò ætate ibidẽ de-
bitã, instat *partus, nono potissimum gestationis mense*, quod tempus
medium obtinet inter extrema, magisq; vitalem pollicetur partum;
utut detur subinde septimestris, octimestris, decimestris, imò un-
decimestris, duodecimestris, tredecimestris, quatuordecimestris,
quindecimestris, juxta PANCIROLLUM *Lib. 2. p. 198. seqq.* Ac sin-
gularem hanc in rem raramq; admodum edidit observationem, Ex-
perient. D. MOLLERUS, *Archiater Brandenburgic9 de partu 173. die-
rum vivo*, qui legitimus in foro judiciali competente, post decen-
nalem controversiam, declaratus fuit, solidis insimul naturæ fun-
damentis adductis. Fœtus verò uterum egressurus mundumq; in-
gressurus, expedit se à vinculis uteri, alimentum spiritusq; deficere
sentit, ac ex loco sibi indies angustiori, in liberiolem ferri gestit:
Hactenus facie velatã manibus suis, ac erectum caput tenuit versus
caput matris, & faciem versus anteriorem ejus partem: instante
partu, facies convertitur versus dorsum matris: Capite enim gigni
hominem mos ritusq; naturæ est: in pedes procedere nascentem,
aut aliter etiam in lucem niti, præter naturæ fit institutum; Inde
Latini dixere, *fœtum nasci in caput*. Imo uterus ipse, obsecundans
motui continuo membrorum, liberare se à grandiori nititur sarcini-
nã, tandemq; instinctu naturali partum excludit.

XI. *Ordinem naturæ in conceptione, conformatione, nutritione,
vivificatione, ac exclusione fœtus* lustravimus animo, & sapientis ma-
tris solita deduximus instituta luculentius, quò pateat ex adverso,
natu-

naturam nimium à sacro illo recessisse ordine, in edendo *hoc mon-
stro masculino*. *Universa causa proxima deformitatis hujus* petenda
cum maximè, à *conformatione*. In *conformatione* omnium fit membro-
rum delineatio ex semine & elaboratio è sanguine, quæ principia, si
peccent quantitate, qualitate, aliâve indispositione, ipsa natura pec-
catum admittere tenetur, in pervertendis corporis humani linea-
mentis, & primis quasi rudimentis deformandis: Primis enim men-
sibus, quibus omnia instar lactis aut casei sunt, ossa mollia, tenera &
flexibilia, ac non tam in esse, quam in fieri sunt, membra variè mu-
tari, incurvari, extendi & distendi queunt: Factâ verò partium deli-
neatione, nec numerus, nec figura in totum mutari potest. Sic in prin-
cipio conformationis membrorum fieri possunt, quatuor brachia,
quatuor pedes, & plura capita: Ubi verò in principio formata sunt
brachia duo, pedes duo & caput unum, ibi in fine non formabuntur
brachia tria, pedes quatuor, & capita duo, pronunciamus denuò
cum B. SPERL. L.C. p. 116. In fiendâ conformatione vitium latet,
non factâ: in formando foetu, non formato. Ab imperfectâ ad
perfectam progreditur formationem natura, amans ordinatorum
graduum, nescia saltuum: Illa semine absolvitur, primis statim,
septem diebus: hæc sanguine simul, à trigesimo aut quadragesimo
die: quod vis plastica in semine effecit, sanguine perficit, quo par-
tes perfectè elaborantur augentur, perficiuntur: Hoc vel deficienter,
vel non justè partibus delineatis affluente, aut male se habente,
redduntur partes mutilatæ, imperfectæ, deformes. Quæ ratio cum vel
in hoc foetu mereatur locum, & præ cæteris emineat ex nimia fe-
ri abundantia, vitium in impeditâ perfectâ conformatione præ cæ-
teris ponendum esse, judicamus haud ex vano. Formatione quip-
pe partium similarium & dissimilarium absolutâ, uniformis manet
illarum status, sive ad normam naturæ justus, sive vitiosus. Ita enim
delineatâ manu, aut pede efformato perfectè, non potest deesse cu-
bitus aut tibia, cum ossibus sibi propriis cæterisque partibus debitis.
Omisso verò cubito in manu, & tibiâ in pede, non temerè post per-
fectam formationem tantus defectus suppleri potest, quocumque et-
iam principio allabente materiali, merè passivè sese habente.

XII. Formationis principium utrumq; jungit in *reddenda monstrositatis causâ materiali s. subjectivâ*, mens veritatis studiosissima, B. SPERLINGII, expressa verbis in *Inst. lib. 1. cap. 9. quest. 13. bis*: *materia est semen, quod monstri causa fit tribus modis: Primò si deficiat: sic fiunt infantes absq; brachiis, absq; pedibus: Secundo, si superfluat & redundet: Tertiò, si non legitimè misceatur. Non tamen hic in totum exclusum volumus sanguinem menstruum, qui, cum faciat ad carniū generationem, nec non infantis nutrimentum & augmentum, etiam pro suo vel defectu vel excessu, vel alio modo infantem vel majorem vel minorem, vel aliter depravatum reddere potest.* Prius tamen formandæ partes corporis sunt, antequam nutriantur sanguine ac augmententur: non n. semen, non sanguis nutriendus, sed partes solidæ: Nutritionis finis est restauratio materiæ absumptæ. Neq; enim facere possumus cum recentioribus *Harveanis*, semen omni influxu privantibus & sanguini materno, humidoq; primogenio totum formationis negotium committentibus: Quibus obverti jure possunt rationes BURSERI *l. c. p. 104. seqq.* originem omnium partium, quocunq; etiam veniant nomine, soli tribuentes spermati, non sanguini, nutrimentum verò ac incrementum solo sanguini, deductæ ex his, quod, cum plerarumq; partium formandarum fundamenta simul jaciantur, sanguis mox cum semine præstò simul adesse debeat, tres bullæ, ante omnem sanguinis adventum, quarum una hepatis etiam, sanguini concreto simillimi, rudimentum sit, appareant; sanguis maternus ingrediatur materiam feminalem per venarum canaliculos, parandarum ante sanguinem affluentem; Imò, quod aliquid sanguinis ex semine comproducat, in venulis primùm rubentibus: uti in ovo, cruoris omnis experte, statim nascuntur venulæ sanguine rubicundo turgentissimæ. Ad nostram tuendam sententiam distingvimus inter *delineationem seu efformationem partium, ac earundem perfectionem*: Elaborantur à vi plasticâ è semine, heterogeneo illo corpore; perficiuntur autem *mediante sanguine, maximè carnosæ.*

XIII. Procedamus nunc per *partes corporis monstri hujus organici*, resolventes illud in *ventres suos ac artus*. Venter ejus *supremus, sive caput* plus justo extensum eminent, quantitate reliquos superans ventres. Equidem infantum recens natorum capita abs se eminent præ cæteris partibus, cujus rei exemplum affert Exper. PLATERUS in *Cent. quest. phys. 1. his. caput embryonis rejecti,*

*rejeeti, exigui aliàs avellanae instar magnitudine, reliquum corpuscu-
 lum proportione observatâ superabat, quod cum illud solam ex se-
 mine constet, reliquæ verò partes sanguine enutritæ augeantur, non
 mirum reliquas magnitudine superare. A justo tamen solitoq;
 naturæ ordinè aberravit nimium stupenda capitis hujus
 quantitas. Si ejus forma externa se spectetur, pars glabra ela-
 borata cum suis partibus legitimè & infacies cum auribus per-
 fecta: Capillata calvariam a. cranium exhibuit quidem, ossa tamè
 mollia existere, & suturæ hiatû præ se tulerunt: Si verò quantitas
 illius conferatur cum reliquo corpore, omni excidit proportio-
 ne. Causam vitiositatis conjicimus in nimiam feri abundantiam,
 quam probat abundè, tempore graviditatis, insolita illa, & gra-
 vis adeò ventris inflatio, ut difficulter se incurvare gravida potu-
 erit, & ad omnem corporis motum pronum, quendam senserit
 dolorem, circa foetus exclusionem, nimium materiæ, maximam
 partem aqueæ, profluvium: caput ipsum retrò pendulum, refe-
 rens in occipite aquæ bullam: factâ compressione, effluxo materiæ
 illius è naribus atq; palato. Abundantiam illam ad mentem
 Medicæ artis peritorum, è læsis ductibus aquæ sive ruptis vasis lym-
 phaticis subortam esse, colligimus. Hæc ita nimium ventrem ex-
 tendit supremû, cum suis partibus contentis, suturas procreavit,
 cerebrum, sedem spirituum animalium invasit mole suâ ac occipi-
 tium fecit vergere ad humeros. Si enim juxta naturæ cursum pu-
 ellus innatat in aquis, ac in iis innocenter, ut in balneo sedet
 usu venire potest de facili, ut læsis aquæ ductibus abundet se-
 rum, viscera præter naturam ingrediatur, totamq; corporis ma-
 chinam perturbet.*

X. V. Ossa, naturâ suâ duritiem præ se ferunt & quædam
 illorum legitimo sibi nexu juncta sunt. Cranium est os crassum
 multis foraminibus pervium, cerebrum tegens & defendens, &
 continens os frontis, duo ossa syncipitis, totidemq; temporum
 unum occipitis, unâ cum osse sphenoidæ ac ethimoidæ. Equidem
 compertum est in recens natis infantibus ossa syncipitis superio-
 re parte primùm videri membranæ, post cartilaginea tandem
 in adultis ossea, ac adeo imperfecta ab initio, ut cavitatem veluti
 hiatum efforment, ac clarè systolen, ac diastolen, motus in cere-
 bro argumentum, exhibeant. *Conf. SPERLING. anthropol. 631.*
 In hoc verò os occipitis potius molle ac nondum rectè elabora-
 tum visum fuit, quod alioquin in infantibus multiplex, in adultis
 autum

autē unum accedente præterea Sutararum defectu, cum naturā
ossa hæc conjuncta futuris sint, ne uno ictu tota frangatur calva-
ria, aut ne retentis vaporibus ac recrementis, perpetuis doloribus
caput esset expositum.

XV. *Venter medius seu thorax*, quoad partes externas,
complectitur *collum & thoracem in specie dictum*: *collum* hoc in
monstro perangustum fuit, & parvum iniecit discrimen caput
inter & thoracem. *Thorax* omnium ventrum minimus; crassi-
tatem adimplevit pollicis, cujus vestigia ex mammillis residua, adeò,
ut collum propemodum abfuisse, thoracis initium modò adfu-
isse, dixeris, si monstrum videris: Dicunt, qui viderunt, naturæ
Consulti nominatissimi. Si PLATERO adjiciendus calculus,
causa rei emergeret ex eo, quod, uti caput maximè constat ex fe-
mine, ita reliquæ partes sanguine enutritæ, augentur, in hoc foetu
sanguis non justè partibus thoracis affluerit, & abs se peccans,
vim formatricem impediret in perficiendis partibus continen-
tibus pariter ac contentis, ipsisq; adeò officinis sanguinis; quan-
do quidem sanguis è venâ cavâ in dextrum cordis ventriculum, ex
hoc per arteriam pulmonariam in pulmones, à pulmonibus per
venam pulmonariam in sinistrum cordis ventriculum, ex hoc per
arteriam magnâ in totum moveatur corporis ambitum; ubi factâ
conjunctione cum venis per *ἀνασώμωσιν* venæ exsugūt sanguinem,
ac iterum versus venam cavam tandemq; cor vehunt. Quan-
quam fundamentaliter & radicaliter angustiae thoracis vitium
quærendum denuò censeamus in injustâ ejusdem confor-
matione. Hæc enim termini illius vel dilatantur debito modo, vel
coarctantur illegitimè.

XVI. *Ratione ventris infimi seu ab dominis*, vix hic expe-
ctandum ejus initium à cartilagine mucronatâ; Quod natura me-
dio denegavit, id liberius infimo concessit; si quantitatem ejus
attendas. Carneus per se est, quoad partem anteriorem: ad
carnium verò perfectionē, cum maximè sanguis requiritur, qui si
serosus nimium, superato ac oppresso calore, humiditas diffusa in
iis dominari potest facilè.

XVII. *Artus* autem omnium evidentissimam foetui huic re-
conciliarunt deformitatem: In *manibus* principiū brachii est finis
cubiti, deficiente maximâ brachii parte, & toto cubito: In *pedibus*
principiū femoris est finis tibiæ, deficiente maximâ femoris parte,
& totâ tibiâ: Ingressa est benigna natura opus formandorum ar-
tuum

tuum; & molita quidem, sed sine successu; turbata luculenter, ac revocata à sancto instituto ob principii materialis defectum, ac indispositionem. Totam adornasset structuram artuum in primo molimine, si materia suppetiisset debita; quâ negatâ, maturavit opus, ad finem properans, & in digitos manuum pedumq; desinens. Et suis gaudent partibus internis artus, ossibus, musculis, vasis: Non nutritioni hæ suam debent originem, aut augmentationi, sed verò conformationi, quâ absolutâ, nutritio perficit formata, & augmentatio firmat nutrita. E heterogeneo illo corpore, semine, stamina illarum partium ducenda: è sanguine, complementum, nutrimentum, augmentum. Quæ causa est, quod gravida Mater foetus motum aut parum aut nihil senserit, faciliorem ediderit partum, inverso naturæ ordine, pedibus prius procidentem, quàm capite.

XVIII. Quam ob rem si desiderentur non minùs in artibus ossa, quàm medio ventre vertebræ dorsi pariter ac costæ, præsupponimus haud injuriâ ex SPIGELIO, ossa recens natorum admodum tenera esse ac flexibilia, ut ipsis, quæcumq; velis, figuram facillimè largiaris: Et superius mentio facta fuit syncipitis, cujus pars anterior in infantibus primum membranæ, post cartilaginea, tandemq; ossea: Ut alia exempla sicco prætereamus pede: Quod si tamen mera mollities locum in hoc habuerit monstro, redeundum ad primam aberrantis naturæ originem Requirit ossa seminis partem crassiorem, si verò ea aquæ propior, & diluta potius, nullam firmitudinem ac justum stabilimen corpusculo reddere potest: prævalente quippe in semine humiditate, exspirat calor, soliditas ac justa durities.

CAPUT III.

JUDICIUM EXPLICANS PHYSIOGNOMICUM.

§. I.

Quod si in primis condignis vehenda laudibus ac ex merito referenda inter præcipua formæ elegantis requisita, proportio membrorum corporis humani, in hoc monstro immutatum prorsus membrorum statum ac inversum dixeris. CICERONI 1. offic. Pulchritudo est corporis apta compositio membrorum, ac AVERROI 7. Phys. 17. est proportio inter membra media & extrema. Maximam proinde deformitatem huic conciliat puellulo nimia membrorum disparitas ac inconvenientia supra modum notabilis.

§. II.

II. Si *Physiognomia* habeas rationem *Anthropologica*, quam vocant *totalem*, à norma naturæ institutoq; hujus partes recedere corpusculi, patebit luculenter. Ex mente ARISTOTELIS, GALENI, & vel maximè *Alberti DURERI in Tract. de Proport. Corporis humani & Partium*, Capitis quantitas ita comparata sit, ut totius corporis longitudinem justò contineat novies. In hoc quantum ventris supremi excessus? quantum mediæ ac infimi habito respectu ad supremum, defectus? Multò minus convenit longitudo totius corporis cum longitudine brachiorum extensorum ac pectoris intermediæ, deficiente cubito utroque. Qualis prætereà hic expectanda congruentia vultus ac palmæ in longitudine, vel pictoribus aliisque artificialium formarum conditoribus nota? Ratione artuum, secundum ARISTOTEL. breves cubiti, femora designant breviora, & pedes exigui, parvas manus: Ita hic defectum cubiti exciperet defectus tibiæ & imperfectum brachium, femur imperfectum.

III. Non vana illa ventrum deformitas in monstro, nec sine indicio inversus corporis ordo. Respice caput, proportio caput inter partesq; reliquas alioquin requiritur. Loquar ex *Beatissimi SPERLINGII*, unicè optimi mei Doctoris ore, à quo totus pependi per quinquennium, in *Anthropol. Lib. 2. part. 2. c. 3. quest. 3. p. 620.* Si corpus magnum, & caput magnum; bonum est indicium: Indicat enim robur formatricis & hominem sensibus vigentem, ingenio & judicio valentem, & ad quævis patranda paratum. Si corpus & caput mediocre, idem bonum est indicium: E cerebro enim velut promptuario sufficienter suppeditantur Spiritus ad actiones edendas. Si corpus parvum & caput parvum, bonum iterum indicium est: adest tanta Spirituum copia, quanta corpori sat est. Si corpus magnum, & caput parvum, malum est indicium; Nec enim sufficiunt Spiritus pro tanto corpore, & qui adsunt, aut incalescunt aut suffocantur: Si corpus parvum & caput magnum, idem malum indicium. Neq; enim Spiritus vitales, qui animalium materia sunt, sufficienter subministrantur, neq; in capite amplo rectè elaborantur. Tales stolidi sunt ac indociles. Secutus est optimus Naturæ interpres vetustissimos Physiognomos POLEMONON. & ALBERT. *Lib. animalium* dicentem: Enorme ac immensum caput, quod præ sui magnitudine ad humeros vergit, sensu & virtute caret, stultum, stolidum ac vehementer indocile est, morbisq; exitialibus opportunum, arguens potius mate-

via copiam, quam virtutis robur. ET ARIST. Libro de somno & vigiliis inq̄vientem: qui nimio plus in caput extumuerunt, somnuculosi sunt: Nam quo amplius est receptaculum, eò plus capiat necesse est: Atque adeò capitis magnitudo indebita materiei potius abundantiam, quam virtutis excellentiam indicat. Hujus pueli verò caput mirà magnitudine in utero intumuerat.

IV. Circa colli thoracisq̄; formam notamus, collum pulmonum gratià datū; quare animalia pulmone carentia, ut pisces, nec articulatam vocem edentia, collo destituuntur, edifferente LAURENTIO Lib. 9. c. 3. p. 738. Ubi igitur collum non est, ibi pulmo non est: Alterum propter alterum factum est; Colli finis pulmo est, pronunciamus cum B. SPERLING. l. c. c. 7. q̄. est. 1. p. 681. Ex quibus constitutionem pulmonum in monstro judicare, in proclivi est, Pect̄o a, quod si magnum aliàs articulatū ac amplum, fortitudinem denotat; Sin augustum nimium ac imbecille, imbecillum ac invalidum arguit. Confer. Joh̄an. Baptista PORTA de Hum. Phys. Lib. 2. p. 28, 299. In tam arctis terminis concluso pectoris spatio, quot & quanti Spiritus vitales agere potuerunt? Hi si multi & validi, per univ̄sum diffunduntur corpus, & cum maximè cerebro communicantur, tanquam materia spirituum animalium: In hoc verò monstro spiritus vitales per se imbecilles, in vasto capite & serò diffuso elaborari rectè haut potuerunt, multò minus robur adspirare capiti. Deniq̄; mollia latera molles & imbecililes significant.

CAPUT IV.

JUDICIUM DE FINE EVENTUQVE.

§. I.

Physicus finis tam alienus à monstro, quam aliàs à casu, cujus exemplum monstrum est; siquidem præter intentionem agentis fiat: Propter finē verò efficiens agit, ut primus iis sit in intentione, ultimus in executione, & non nisi rationem boni habeat, ARISTOTEL. 1. Phys. 3. Monstrum igitur, ceu error naturæ & defectus, ab hac nunquam intenditur directè.

II. *Hyperphysicum* autem finem naturalibus sæpe numero subesse, largimur faciles, accedentibus plurimis exemplis, Iris venustissimum illud *Φαινομένον* & speciosus in decore suo arcus, naturalibus licet surgat de causis, firmus tamen est in nubibus obfes, de non perdendo undis genere humano, ac invito Numinis propitiæ cum mortalibus foederis testimonio. Similia occurrunt

runt non minus inter meteora, quàm ipsa corpora naturalia, o-
men quoddam spirantia, qualia adduximus fusius *de sudore lacry-*
misq; sanguineis, cadavere cruento, corporibus brutorum & plan-
tarum fructibus, metallis, elementis, deniq; meteoris sanguineis in, dis-
sertatione publicâ de causis corporû cruentorum superiobus annis &
elapso cum maximè, in Misniâ vicinisq; oris conspicuorum; Quò faci-
unt & insecta in superiorilingariâ, Novizolii d. XX. Novemb. A 1633.
cum nive delapsa, publicæ luci à nobis exhibita.

III. Omen quidem *Beatissimo DANNH. l. c. in Cor. §. 31. est signû inso-*
tenti, rei consequentis, analogû casu pridè indeprebensum, post demû,
agnitû: Casu inquit, nam si divino accidat consilio, jã analogum qui-
est consilio, mibi tamen casu fortuito accidit; Inter alias rationis
conjecturas refert ex *CLUVERO in append. Hist. p. 5. de uxore cu-*
dam militis, Magdeburgi ante funestum excidium agente,
quæ, ubi partus doloribus extinguendam sese perspexit,
uterum aperiri suum mortuæ, foetumq; inspicere precata
est: repertus est puerulus trimuli magnitudine, caput galeâ muni-
tus, tectorio totius corporis armatus carneo, quod instar chartæ
detrahi potuit, pedes ocreatus. Adhæsit corpusculo mantica mi-
litaris, in quâ orbiculares glandes consimiles iis, quæ Musquetis
emittuntur: Super quæ ea est CLUVERI Epicrisis: Nimirum
mundus jam nil nisi arma, cædes, bella parturit: iisq; semetipsum,
prout miserabilis illa mater cum sobole suâ, crudeliter absumit.
Haud dissimile exemplum ab illo allato PHILIP. MELANCHT.
de infante nato, cui culter cuspidè eminent extra ventrem, infixus
visceribus fuit, secundum §. IV. capitis 2. Conf. &
SCHENKIUS in Hist. Monst. narrans illud ex Chronologicis LY-
COSTENIS p. 86. Quid quod Daniel. VII. vicissitudines Mo-
narchiarum sub monstrosis bestiarum figuris prædicentur: Et
inter alia signa everisionis Hierosolymitanæ bos, cum ad hostiam
duceretur, agnum in medio fani peperit teste JOSEPHO Lib. 7.
de bello judaico cap. 12.

IV. Quâ de re monstra præ se ferre omina, absolutè negan-
dum haud est, cum vel in pœnas dentur mortalibus, vel futura in
judicio divino decreta denuncient: Illud quippe est fulmen vocis
divinæ *Deut. XXII; maledictus erit fructus ventris tui, fructus ter-*
ræ tuæ, foetus boum & ovium. Exemplû ejus rei præbet *4. Eldræ V.*
Mulieres menstruatæ parient monstra. Media tamè hîc incedendum
viâ; & tamdiu naturalibus insistendum causis, donec Numen ab-
scon-

fecunditas patefaciat significationes, à posteriori cognoscendas, nec liberæ rationis cogitata pro absolutâ necessitate venditanda.

V. Facimus cum DANNHAUERO *l.c.* calculum adjiciente illo *Piasecii* suffragio in *Chron. rer. gest. p. 213.* his: Memoratur hoc anno (ita ille) circa Voradinum, terram gravi motu concussam tremuisse, & mulierem gravidam eo tempore octo infantes uno partu effudisse, sed quid illud prænuntiarit, hucusq; non constat, nisi quis inde conjecturam traxerit proximiorum Transylvaniae conversionum, quibus Sigismundo Batoreo ex illo Principatu ejecto, à Moyse sublato, tot alii Duces sunt exorti, qui eundem Principatum à Dominatu Austriacorum vindicarunt, vel solum pro ingenio cujusq; portentosa hujusmodi succedentibus rerum eventibus accommodari possunt, non quod naturæ innumeros foetus concipientis errores ex subjectâ materia fortuiti cæco casu certum quid futurum possint designare. Plurima similia hoc seculo à diversis enumerata lubens omitto, expertus longo usu omnia illa vana & observatione indigna fuisse: Ut ut ipse autor similibus hujusmodi ominibus multum tribuat *p. 278.* Exemplorum sylvam invenies apud NEUHUS. *l. 2. fatid. c. 33.* Recentius adhuc mentem subit sequens: Anno 1672. Die 3. Januarii in superioris Hungariæ quodam Pago, nomine Neudorff, qui ditioris est Principis Ragoczy, & vix per miliaris quadrantem à Regia Liberâ civitate Bartphâ distat, natæ sunt duæ puellæ, dorsi integris invicem coneretæ, quarum altera in partu statim periit, altera non ita multo post partum. Quod monstrum à multis non sine stupore visum est.

VI. Cæteroquin in hæc ad finem ruentis mundi sentinâ errata vitæ, cumulantur erratis naturæ: Ἐργὰ ἀβέουν ἐν πᾶσι ἔθνεσσι, & ἀμαρτήματα τῶν ἰθῶν excipiunt ἀμαρτήματα τῆς Φύσεως: Excessus culparum provocat excessum poenarum: Morum barbaries deformia parit tempora, injuriâ, rapinâ, sanguine bellisq; cruentis nos circumcluentia, ut exclamare cum Sancto Viro,

Polycarpo habeamus necessum: O Domine, in qua nos reservasti tempora!

DEO OMNI-SAPIENTI-POTENTIQUE

GLORIA SEMPITERNA!

SI Virtus Arti conjungitur, altera semper
Majus ab alterius lumine lumen habet.
Respiciunt utramq; Tui, SCHEPLERE, labores,
Quos compensabit tempore fama suo.
Virtutem porrò superadde fideliter Arti;
Sic hæc Te Doctum reddet, at illa Bo-
num.

L. M. Q. Scr.

JOHANNES FRIDERICUS SCHARFIUS, D.
Facultatis Philosophicæ DECANUS.

Sæpius obliquum commonstrat dogmata
recti,
Resq; magis constat, cui datur oppositum.
Hinc bene, quòd Monstri causas SCHEPLERE,
requiris,
In lucem nuper quod Witteberga tulit.
Nam sic Naturæ sese mysteria pandent,
Et fiet rerum notior ordo Tibi.

CONSTANTINUS GEORGI
D. & P.P.

ARNOLDUS HARTNICH

An

An
HERRN SCHEPLER /

Seinen fleißigen Zuhörer / und sonderbaren Freundt /
MADRIGAL:

Ech kenne Deinen Fleiß /
Den Du noch täglichen vermehret lässest blicken
Das auch bewogen wird die Pallas dir zuschicken
Den grüner Ehrenpreis.

Wann Phœbus höher steigt so kan man Rosen brechen.
Fahr fort du Musen Sohn /

Deß Vatern graues Haar mit Freuden zubeehren
und deiner Brüder Ruhm durch seltne Kunst zunehren!
So folget Pallas Krohn.

Gab in geflügelter Eyl / mit glück-
wündschenden Sinnen /

Simon Friedrich Frenzelius /
der Philosoph. Facultät. Adjunct.

TEmpore monstrolo, qvo monstrat monstra nefanda

Doctrinae & morum vita scatens vitiis;

Naturæ monstrum producis, Avuncule chare,

De quo jam doctum prælium inire cupis.

Gratulor ergo Tibi, (cui quævis prospera graror)

Gratulor hos ausus, primitiasq; tuas!

Gratulor, haud frustra Te libris incubuisse,

Gratulor, id studium jam valuisse tuum!

Gratulor ex animo. Plus ultra pergito semper

Sic olim studiis præmia digna feres.

Solvito monstrosas tricas & victor abito

Sub Claro & docto Præsede FRENZELIO.

Hisce Pereximio ac Præstantissimo

DOMINO TOBIÆ SCHEPLERO,

Avunculo ac Contubernali suo à puero

dilectissimo, publicè disputanti, gra-

tulari voluit, debuit.

ARNOLDUS HARTZ, Holsat. Phil. & Theol. Stud.

Pou Vd 1771

2.[7]

f

aus Sammelbd.
extra gebunden

V077

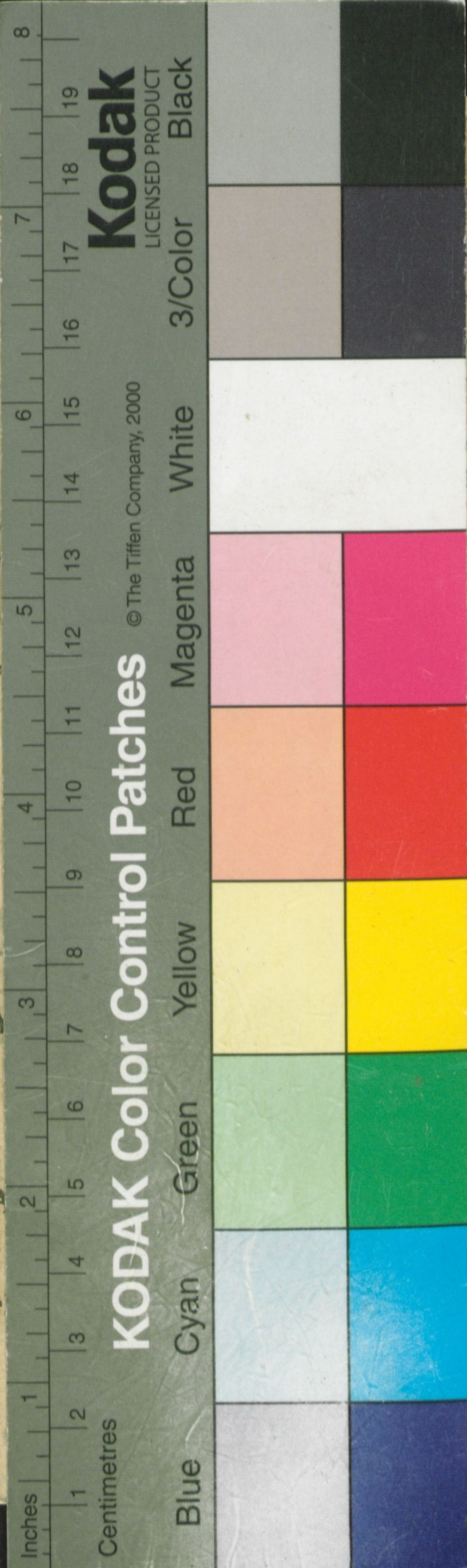
n. 72, 6.

ADSP
M

VE

M.

T

Kodak
LICENSED PRODUCT

© The Tiffen Company, 2000

KODAK Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

ENTISSI MO!
RUM

IM
PROPOR-

TILIS

AUGUSTI,

T IN PUBLICO

DERICO

O,
LOPH. ADJ.

EPLER,

cl. LXXIV.

JORI.

ILLKIL

84

7

53

8

2, 17.

